

Sygn. akt IV CSK 512/13

POSTANOWIENIE

Dnia 21 lutego 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Irena Gromska-Szuster

w sprawie z powództwa P. S. i B. S.
przeciwko Bankowi [...] Spółce Akcyjnej w W.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 21 lutego 2014 r.,
na skutek skarg kasacyjnych: powodów i strony pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 14 grudnia 2012 r., sygn. akt I ACa [...],

- 1) odmawia przyjęcia do rozpoznania obu skarg kasacyjnych;**
- 2) oddala wniosek strony pozwanej o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 14 grudnia 2012 r. Sąd Apelacyjny w [...] w wyniku apelacji powodów zmienił częściowo wyrok Sądu pierwszej instancji oddalający powództwo i zasądził od strony pozwanej na rzecz powodów kwotę 384 068,04 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 14 stycznia 2011 r., zniósł wzajemnie między stronami koszty postępowania, oddalił apelację w pozostałej części i orzekł o kosztach sądowych.

Sąd drugiej instancji uznał, że zachodzi określona w art. 887 k.c. podstawa odpowiedzialności strony pozwanej za szkodę powodów odpowiadającą zasądzonej kwocie, gdyż strona pozwana wyzbyła się zabezpieczenia kredytu udzielonego dłużnikom przez zaniechanie żądania od nich cesji obowiązkowego ubezpieczenia ich mienia, którą dysponowała w poprzednich latach, co spowodowało, że nie otrzymała, na poczet ich zadłużenia, odszkodowania wypłaconego z tytułu ubezpieczenia mienia dłużników nabytego za uzyskany kredyt i w konsekwencji powodowie jako poręczyciele musieli spłacić kredyt także w kwocie zasądzonej, która, gdyby cesja nastąpiła, pomniejszyłaby zadłużenie dłużników.

W pozostałym zakresie Sąd drugiej instancji podzielił ustalenia i stanowisko Sądu pierwszej instancji i uznał, że wypowiedzenie umowy kredytowej w razie opóźnienia spłat jest prawem a nie obowiązkiem wierzyciela, a konieczność spłaty przez powodów jako poręczycieli reszty kredytu nie pozostawała w normalnym związku przyczynowym z pobieraniem przez Bank od Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, mimo istnienia zaległości w spłacie kredytu, dopłat do odsetek, gdyż nawet gdyby strona pozwana nie pobierała tych dopłat, powodowie jako poręczyciele musieliby spłacić tę część należności z tytułu oprocentowania kredytu. W konsekwencji Sąd Apelacyjny uznał, że powodowie nie wykazali podstaw odpowiedzialności deliktowej strony pozwanej za szkodę wynikającą ze spłacenia przez nich, jako poręczycieli, tej części kredytu, gdyż nie wykazali istnienia przesłanek tej odpowiedzialności, w tym normalnego związku przyczynowego między szkodą a zawinionym nienależytym wykonaniem umowy poręczenia.

Od powyższego wyroku skargi kasacyjne wniosły obie strony.

Strona pozwana, choć wskazała jako podstawę wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania przesłanki przedsądu przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c., to jednak nie przedstawiła żadnego zagadnienia prawnego, natomiast powołała się na potrzebę wykładni art. 887 k.c. w zakresie użytego w tym przepisie pojęcia „wyzbył się”, wskazując na rozbieżności w doktrynie i orzecznictwie.

Powodowie uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołali się na konieczność rozstrzygnięcia istotnego zagadnienia prawnego oraz na potrzebę dokonania wykładni art. 471 w zw. z art. 879 § 1, art. 880, art. 881 i art. 883 k.c. stwierdzając, że chodzi o rozstrzygnięcie: „czy korzystanie z pomocy publicznej wbrew powszechnie znanym zasadom jej przyznawania i dystrybucji, a także wbrew powszechnie znanym celom, jakim ma ona służyć oraz w sprzeczności z postanowieniami umowy, obowiązującej pomiędzy jednostką gospodarującą środkami Skarbu Państwa, a instytucją, która je otrzymuje i na podstawie umowy z beneficjentem ostatecznym, ma obowiązek mu je przekazywać, może stanowić niewłaściwe wykonanie zobowiązania tej instytucji w stosunku do beneficjenta ostatecznego, a jednocześnie czyn niedozwolony względem niego, rodzący odpowiedzialność odszkodowawczą tejże instytucji” oraz „czy poręczyciele są odpowiedzialni względem wierzyciela za pobrane przez niego nienależnie dopłaty do oprocentowania kredytu udzielonego kredytobiorcom ze środków Agencji, które następnie wierzyciel musiał zwrócić do Agencji, a także odsetek od tych dopłat, w sytuacji, gdy zaprzestanie pobierania dopłat przez wierzyciela, gdy uprawnienie do ich otrzymywania utracił kredytobiorca, mogło doprowadzić do wcześniejszego wypowiedzenia umowy kredytowej przez wierzyciela i wcześniejszego wszczęcia egzekucji przeciwko kredytobiorcom, a także nieobciążenia poręczycieli odsetkami od dopłat”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Żadna ze stron nie wykazała, że w sprawie występują przesłanki przedsądu, na które się powołała.

Strona pozwana nie wykazała, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego występuje rozbieżność w wykładni użytego w art. 887 k.c. pojęcia „wyzbycia się” przez wierzyciela zabezpieczenia wierzytelności, gdyż rozbieżność taka nie wynika z powołanych przez nią dwóch wyroków, zważywszy w szczególności, że wyrok z dnia 25 stycznia 1982 r. IV CR 528/81, z którego wywodzi ona inną wykładnię tego pojęcia niż przyjął Sąd Apelacyjny, wydany został na tle odmiennego stanu faktycznego oraz nieaktualnego już stanu prawnego. Nie wykazała też, że kontrowersje występujące na tle wykładni powyższego przepisu w literaturze mają tak istotny i poważny charakter, iż wymagają zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy. Do wykładni przepisów prawa powołane są w pierwszej kolejności sądy powszechne i dopiero wówczas, gdy wykładnia przez nie dokonana jest rozbieżna lub budzi poważne i zasadnicze wątpliwości o charakterze uniwersalnym, konieczne jest zajęcie stanowiska przez Sąd Najwyższy, co jednak musi wykazać skarżący. Wobec nie wykazania przez stronę pozwaną tych okoliczności, nie ma podstaw do przyjęcia jej skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Powodowie natomiast nie tylko nie wykazali żadnych rozbieżności w doktrynie ani orzecznictwie na tle wykładni wskazanych przepisów prawa, ale nie przedstawili też jakie są to wątpliwości, poprzestając na sformułowaniu zagadnień, mających, w ich ocenie, charakter zagadnień prawnych. Nie są to jednak zagadnienia prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., lecz w istocie pytania o to w jaki sposób powinien być rozstrzygnięty określony stan faktyczny, a ich uzasadnienie nie zawiera żadnych kontrowersji ani rozbieżnych ocen prawnych, lecz sprowadza się do przedstawienia stanowiska skarżących w kwestiach, które z punktu widzenia przyczyn oddalenia powództwa nie mają znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Przyczyną oddalenia powództwa w pozostałej części był bowiem brak adekwatnego związku przyczynowego między szkodą powodów jako poręczycieli polegającą na konieczności spłacenia cudzego długu a wskazanym przez nich, jako przyczyna szkody, zachowaniem pozwanego polegającym na pobieraniu dopłat do odsetek, nie zaś kwestie dotyczące oceny zachowania strony pozwanej jako bezprawnego lub oceny, czy jest to czyn niedozwolony. Przedstawione w zagadnieniach kwestie nie mają zatem związku ze sposobem rozstrzygnięcia sprawy.

Z tych wszystkich przyczyn Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu obowiązany jest brać pod uwagę z urzędu.

Zawarty w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniosek strony pozwanej o zasądzenie na jej rzecz kosztów postępowania kasacyjnego został oddalony, gdyż ograniczał się do sytuacji oddalenia skargi kasacyjnej, nie obejmując odmowy przyjęcia jej do rozpoznania.

[aw]

jw